

U

De rubriek U is een podium voor lezers. Bijdragen over actuele onderwerpen zijn welkom mits bondig geformuleerd en worden alleen in behandeling genomen indien ondertekend en – ook bij e-mail – voorzien van naam, adres en telefoonnummer waar u overdag te bereiken bent. Gelieve de teksten niet als bijlage bij de e-mail te verzenden. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en brieven te redigeren en in te korten. De auteurs verlenen impliciet toestemming voor openbaarmaking en verveelvoudiging van hun bijdragen in (elektronische) uitgaven van de Volkskrant.

Redactie Marie-Louise Schipper

Fax 020-562 6289,
Postbus 1002,
1000 BA Amsterdam;
E-mail brieven@volkskrant.nl

Vertrouwen

In zijn heldere column van afgelopen zaterdag (Economie, 25 september) gaf Frank Kalshoven aan dat afnemend vertrouwen in instanties en in andere mensen ten koste gaat van groei. En dat wantrouwen leidt tot hogere transactiekosten. Kalshoven gaf in zijn column aan dat de relatie tussen vertrouwen en groei economisch goed uitlegbaar is. In het onderwijs werkt dat ook zo.

Al jaren werk ik als docent en trainer in het voortgezet- en beroepsonderwijs en help ik scholen bij hun ambities om te groeien. Groei in bijvoorbeeld het leerlingaantal, verbetering van de kwaliteit van het onderwijs of de persoonlijke ontwikkeling van docenten. Ook in het onderwijs staat het gebrek aan vertrouwen groei in de weg. Dit gebrek leidt inderdaad tot onnodige bureaucratie, vertraging en onbeweeglijkheid. En hoge transactiekosten. In geld, maar vooral in tijdverlies.

Daar wantrouwen op school begint vaak al bij de omgang met leerlingen. En dat terwijl pubers graag vertrouwd willen worden. Want als ze vertrouwd worden, krijgen ze meer ruimte en mogen ze meer. En als ze meer mogen (meer vrijheid krijgen),

kunnen ze meer experimenteren en daarmee hun persoonlijke ontwikkeling en groei versnellen. Pubers snapten dat heel goed, maar hebben hier hulp bij nodig. Hetzelfde geldt in veel gevallen voor docenten.

Onlangs sprak ik een schoolleider van een vmbo in Amsterdam en die zei: 'Mijn docenten vertrouwen hun eigen leerlingen niet voldoende en ik houd mij te veel bezig met het controleren van mijn team, want helemaal vertrouwen doe ik ze ook niet'.

Ik vroeg wat hij daarmee bedoelde en hij antwoordde: 'Ik zou wensen dat mijn docenten zelf meer zouden leren. Ik wil dat ze zich ontwikkelen en zelf ook willen groeien. Dat zie ik te weinig en ik kan er jammer genoeg niet op vertrouwen dat ze dat uit zichzelf doen'.

Alleen docenten en schoolleiders die vertrouwen hebben, kunnen zich verder ontwikkelen. En groeiende docenten zijn de enige succesvolle weg naar structurele onderwijsverbetering, zoals ook bleek uit de opbrengst van de Onderwijsagenda.

Dick Middelhoek, Arnhem

Hersenchirurg

In het interview met de kop 'Meer zelfreflectie zou de leraar sieren' (Binnenland, 29 september) verzucht staatssecretaris van Onderwijs, Marja van Bijsterveldt, dat ze 'zo graag de sfeer in de lerarenkamer zou zien veranderen'.

Nou, dat is haar in ieder geval op woensdag gelukt. Wat hebben we tijdens de pauze met zijn allen gelachen bij het voorlezen van de dooddoeners en wijd open deuren uit dit historische interview.

Vooral die grap over de hersenchirurg was echt een dijenkletser: 'Docenten kunnen nu jaren aaneen werken zonder bijscholing. Dat kan een hersenchirurg zich niet veroorloven – waarom een docent die elke dag bezig is met de hersens van onze kinderen wel?' Een werkelijk meesterlijke vergelijking.

Ook de *newspeak* van de kortere zomervakantie ter verlaging van de werkdruk werd weer eens van stal gehaald. Maar het meest hilarische gedeelte van het interview was toch wel het slot, waarin ze tussen de regels door de ambitie uitspreekt om minister van Onderwijs te worden.

Meer zelfreflectie zou de staatssecretaris sieren.

Jan van der Kemp, Wijchen
docent Duits

Begrenzen

De school is een belangrijke plek voor kinderen; maar liefst 30 procent van hun tijd verblijven ze in de school. De school heeft daarmee een pedagogische plicht, afgestemd op die van de ouders.

Positieve aandacht geven en tijdig begrenzen, zijn daarbij grondbegin-

selen. Veel leerkrachten lijken dit te zijn verleerd, laten het althans te weinig zien. Daarmee wordt grensoverschrijdend gedrag, vaak leefsfasfase gebonden en dus normaal, al snel als probleem gezien.

En dan ontstaan inderdaad de zorgroutes die Boon beschrijft (Opinie & Debat, 28 september), die niet effectief zijn en vaak zeer kostbaar. Deze routes worden ook te snel geactiveerd door aanwezige interne en externe zorgstructuren.

Een veilig pedagogisch klimaat, waarin aandacht is voor de leerling, en tijdige begrenzing, leidt aantoonbaar tot betere onderwijsprestaties.

Daan Wienke, Burgerveen

Delen

Leren begint met delen, dat is wat mij tot nu toe het meest is bijgebleven van mijn studie Onderwijskunde. De Onderwijsagenda kan hier het begin van zijn, maar dan moeten we ook samenwerken tussen scholen en andere partners in het onderwijs gaan zien als een belangrijke oplossing.

Tijdens een project met kinderen van groep 8 van verschillende basisscholen, zei een kind tegen mij: 'Waarom delen we onze schoolboeken van Engels niet met de school naast ons? Wij gebruiken ze toch maar één keer in de week'.

Wanneer stoppen we met krampachtig proberen om beter te zijn dan de school naast ons en beginnen we met oplossingen delen en gebruik maken van elkaars kwaliteiten? Ga dus eens een kijkje nemen bij die school om de hoek, wie weet hebben zij al lang een oplossing voor de problemen waar jij tegenaan loopt.

Soesja Boode, Utrecht

Voor de klas

Gerdine Torn (27) spreekt een woordje mee bij het beoordelen van de Onderwijsagenda (Katern 2, 28 september). Zij heeft er verstand van want ze heeft 'heel veel voor de klas gestaan'. Rekent u even mee hoeveel?

Zij komt op haar 18de van het vwo, volgt de pabo (vier jaar) en een studie onderwijskunde (4 jaar) en is dus ongeveer 26 als zij klaar is met haar studies. Zij doceert nu aan de Alpo. Blijft er ongeveer één jaar over om 'heel veel voor de klas' te staan.

Gewoon blijven staan als de kinderen naar huis waren?

A. Scheltens, Apeldoorn

Beklagen

Misschien had de heer Wijnand in plaats van zich te beklagen over de samenstelling van het Panel der Wijzen (Geachte redactie, 29 september), het eindrapport kunnen lezen.

Al zijn grieven komen in dit stuk aan bod en concrete oplossingen worden voorgesteld.

Menno Hessels, Utrecht